

Selektywne zbieranie odpadów

Art. 4 ustawy nowelizującej zmieniający ustawę o odpadach dodaje definicję selektywnego zbierania w słowniczku wyrażeń ustawowych w art. 3 ust. 3 pkt 15a ustawy o odpadach. Definicja ta została przeniesiona z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. Urz. UE L 312 z 22.11.2008, str. 3). Przez selektywne zbieranie rozumie się zbieranie, w ramach którego dany strumień odpadów, w celu ułatwienia określonego sposobu przetwarzania, obejmuje jedynie rodzaje odpadów charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takim samym charakterem. W przypadku selektywnie zebranych odpadów komunalnych obowiązuje zakaz ich mieszania ze zmieszanymi odpadami komunalnymi odbieranymi od właścicieli nieruchomości

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach selektywne zbieranie ustanawiają gminy, przez co należy rozumieć zorganizowanie przez gminę takiego selektywnego zbierania lub stworzenie niezbędnych do tego warunków. Art. 3 ust. 2 pkt 5 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stwierdza, że selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmuje co najmniej następujące frakcje odpadów:

1. papier,
2. metale,
3. tworzywa sztuczne,
4. szkło,
5. opakowania wielomateriałowe oraz
6. odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji.

Selektywne zbieranie wyżej wymienionych frakcji jest m.in. powiązane z koniecznością osiągnięcia przez gminy wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (art. 3b ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (art. 3c). Ustanowienia selektywnego zbierania wyżej wym. frakcji materiałowych nie należy utożsamiać z nałożeniem obowiązku selektywnego zbierania niektórych odpadów „u źródła” poprzez odpowiednie postanowienia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, inny jest bowiem ich zakres.

Przepisy dotyczące regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy wskazują, że regulamin ten określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Dotyczą one m.in. wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, a także odpadów zielonych (art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku

w gminach). Ten przepis, jako że regulamin stanowi akt prawa miejscowego, dotyczy zarówno wytwórców tych odpadów, właścicieli nieruchomości, na których są wytwarzane odpady, jak i odbierających te odpady od właścicieli nieruchomości i oznacza selektywne zbieranie „u źródła”, zwłaszcza, że obowiązek oddzielnego zbierania zużytych baterii i akumulatorów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wynika też z odrębnych przepisów. Sелеktywne zbieranie odpadów budowlanych i rozbiórkowych służy osiągnięciu wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (art. 3b ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach).

Jeżeli właściciel nieruchomości narusza obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmiot odbierający te odpady przyjmuje je jako zmieszane odpady komunalne i powiadamia o tym gminę (art. 9f ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach). Przekłada to się na wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, bowiem stawki opłat w przypadku gdy odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny są niższe (art. 6k ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach).

Elementem obligatoryjnych zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia czystości i porządku na jej terenie będzie też tworzenie punktów selektywnego zbierania. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gminy tworzą punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazują miejsca, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych. Gminy nie mają wyłączności w zakresie tworzenia punktów selektywnego zbierania, ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie wyłącza zatem możliwości funkcjonowania takich punktów prowadzonych przez podmioty nie na podstawie umowy z gminą. W przypadku tworzenia punktów selektywnego zbierania przez gminę, gmina może powiązać selektywne zbieranie w takich punktach z odbieraniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w ramach jednego przetargu na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych, o którym mowa w art. 6d ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wówczas wymagania w tym zakresie są elementem SIWZ i umowy zawieranej z wykonawcą. Natomiast należy zauważyć, że w przeciwieństwie do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, gdzie ustawodawca ograniczył wybór sposobu prowadzenia i form gospodarki komunalnej (poprzez wymóg wyboru wykonawcy w drodze przetargu), zagospodarowanie odpadów komunalnych, w tym prowadzenie punktów selektywnego zbierania, może się odbywać na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236), a więc gmina może tę działalność prowadzić m.in. poprzez własne jednostki budżetowe.